

Vergi mükellefi olmayan nihai tüketicilere alışverişlerinin karşılığı ödenen para iadesinin vergisel durumu

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[94-2015/16]-235506
Tarih	08.03.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[94-2015/16]-235506

08.03.2018

Konu : Vergi mükellefi olmayan nihai tüketicilere alışverişlerinin karşılığı
ödenen para iadesinin vergisel durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ekli dilekçede;

- Şirketinizin sahibi olduğu internet sitesi üzerinden vergi mükellefi olmayan gerçek kişiler tarafından alışveriş yapıldığı, yapılan alışverişlerin iş ilişkisi bulunan firmalardan gerçekleştirildiği, gerçek kişilerce yapılan alışverişler dolayısıyla söz konusu firmaların, şirketinize satış başına para ödemesi yaptıkları ve ödenen paranın ise masraflar düşüldükten sonra alıcılara iletildiği,
- İnternet üzerinden alışveriş yapan kişilere "cash back" para iadesi şeklinde özel indirimlerde bulunduğu, yapılan indirimlerin devamlılık arz etmeyip alışveriş olduğu zaman uygulandığı

belirtilerek, bu ödemeler üzerinden tevkifat yapılıp yapılmayacağı ile sanal ortamda yapılan işlemler için gerçek kişilere gider pusulası düzenlenemediğinden banka kanalıyla yapılan bu ödemelere ilişkin banka ekstreleri dışında başka bir belgeye ihtiyaç duyulup duyulmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinin birinci fıkrasında, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiştir.

Ticari faaliyet bir tür emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup, bir gerçek kişinin ticari kazanç açısından gelir vergisi mükellefi olması için faaliyetinin ticari bir organizasyona bağlı olarak yürütülmesi ve devamlılık arz etmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, kamu idare müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin, maddede sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları hükme bağlanmıştır.

Buna göre, şirketinizin sahibi olduğu internet sitesi üzerinden, gerçek kişilerin anlaşmalı firmalardan yaptıkları alışverişler karşılığında nakit para iadesi şeklinde özel bir indirim uygulanması dolayısıyla alışveriş yapan kişilere iade edilen söz konusu ödemelerin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde sayılan ödemelerden olmaması nedeniyle, gelir vergisi kesintisi yapılması söz konusu değildir.

B- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "İspat edici kağıtlar" başlıklı 227 nci maddesinde, *"Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmüne yer verilmiş olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden veya mezkûr Kanunun Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak kullanma mecburiyeti getirilen belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesinde faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari bir vesika olduğu,

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

- 232 inci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve satın aldıkları emtia ve hizmetler için de fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları,

- 234 üncü maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu

hükme bağlanmıştır.

Bu hükümlerden de anlaşılacağı üzere, fatura yapılan iş veya satılan emtia karşılığında düzenlenen ve işi yapan veya emtiayı satan tüccar tarafından müşteriye verilen bir ticari vesika mahiyetindedir.

Buna göre, üye iş yerlerinden şirketiniz aracı kılınarak yapılan alışverişlerde iadeye konu olan tutar, malı satan veya hizmeti sunan tarafından verilen komisyon tutarıdır. Bu nedenle, müşterinin yaptığı alışveriş karşılığında kazandığı bir indirim söz konusu olmayıp, şirketinizin internet sitesi üzerinden alışveriş etme karşılığında talep edebileceği bir tutar söz konusu olmaktadır.

Bu bağlamda, şirketiniz tarafından abonelerin sisteme üye iş yerlerinden alışveriş yapmaları dolayısıyla sağlanan "para iadesi" işlemine ilişkin olarak;

- Şirketiniz tarafından abone müşterilere iletmek üzere üye iş yerlerinden tahsil edilen "para iadesi tutarları" (komisyon) için söz konusu tutarın mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği tarihten itibaren 7 gün içinde ilgili üye iş yeri adına fatura düzenlemeniz,

- Üye iş yerlerinden abonelere iletmek üzere tahsil edilen tutarın abonelere iadesinde, iade alacak kişinin nihai tüketici olması halinde şirketiniz tarafından gider pusulası, vergi mükellefi olması halinde ise bu mükellefler tarafından şirketiniz adına fatura düzenlenmesi

gerekmektedir.

Dolayısıyla, abonelere yapılan söz konusu ödemelerin, mevcut durumda, Vergi Usul Kanunu kapsamında, ödemeye aracılık eden bankalar tarafından düzenlenen dekont ve/veya banka ekstreleri ile tevsik

edilmesi mümkün bulunmamakta olup, belge düzeni hususunda yukarıda belirtilen çerçevede işlem tesis edilmesi icap etmektedir. Aksi halde, mezkûr Kanunun ilgili ceza hükümleri doğrultusunda işlem tesis edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026